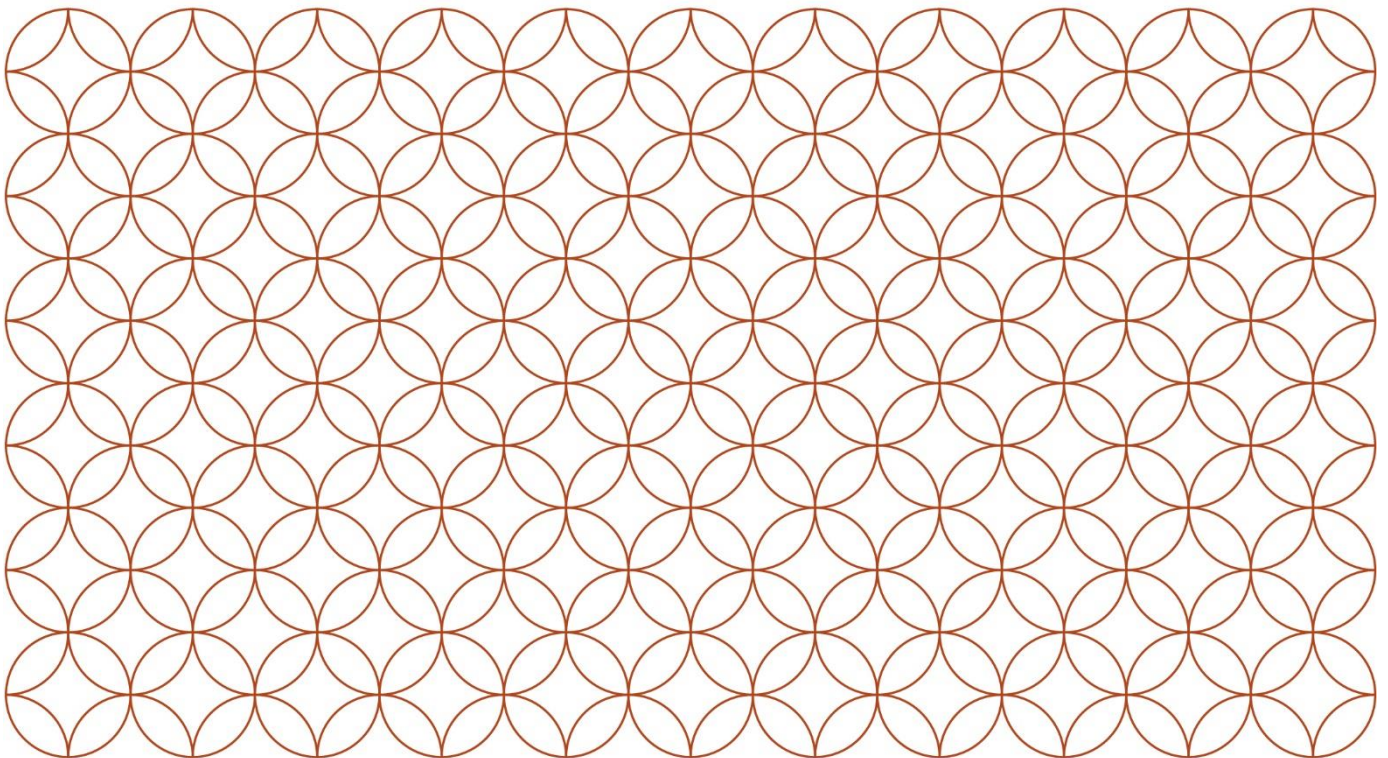

REDOVISNING AV
REGERINGSUPPDRAG

Fortbildning för förskollärare och annan pedagogisk personal i förskolan

Skolverket

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2023-11-29

Diarienummer: 2022:424

Skolverket, Stockholm 2023

Innehåll

Bakgrund	4
Uppdrag	4
Angränsande uppdrag och avgränsning	4
Ekonomiska förutsättningar	4
Fortbildningsform	5
Återrapportering	5
Redovisning.....	6
Kurserna	6
Kvalitetsfrågor.....	7
Strukturkvalitet	7
Processkvalitet.....	8
Resultatkvalitet.....	9
Servicekvalitet.....	12
Kostnaden för utbildningen	12
Avslutande kommentar	13

Bakgrund

Uppdrag

Under åren 2012-2015 hade Skolverket ett uppdrag, U2011/6674/S Förskolelyft, att fortbilda förskollärare, förskolechefer och annan pedagogisk personal inom specifika områden som tydliggjorts i förskolans reviderade läroplan. Uppdraget resulterade i fem olika kurser som beställdes som uppdragsutbildningar av de 20 universitet och högskolor som då hade rätt att utexaminera förskollärare.

När Förskolelyftet avslutades 2016 bedömde Skolverket att det fortfarande fanns ett stort behov och efterfrågan på kurserna, varför samtliga fem kurser fanns kvar i Skolverkets utbud av fortbildning från hösten 2017. Under 2018 har kurserna utökats med en kurs om undervisning i förskolan, då begreppet skrivits in i läroplanen, Lpfö18.

Från 2022 har Skolverket fått ett nytt uppdrag i regleringsbrevet. ”Fortbildning för förskollärare och annan pedagogisk personal i förskolan. Statens Skolverk ska erbjuda fortbildningsinsatser för förskollärare och annan pedagogisk personal i förskolan för att dessa ska stärka sin kompetens inom förskoleområdet. Fortbildningen får genomföras som uppdragsutbildning och ska kopplas till de lokala behoven hos deltagande huvudmän.”¹ Detta uppdrag ges utan särskild finansiering.

Under 2022 och 2023 har uppdraget utförts genom att erbjuda förskolekurserna, som uppdragsutbildningar på 7,5 högskolepoäng (hp) över hela landet.

Angränsande uppdrag och avgränsning

Från 2023 får Skolverket ytterligare ett uppdrag: ”Fortbildningsinsatser för förskollärare i förskolan.”² Detta innebär att de kurser som ges till förskollärare i stället sorteras under det uppdraget under 2023 och därför inte finns med i denna redovisning.

Ekonomiska förutsättningar

Från 2017 finns årligen förvaltningsmedel avsatta i Skolverkets budget för fortbildning för förskolepersonal. Summan förvaltningsmedel som funnits avsatt har varierat under och mellan åren. Som minst har det funnits 2 miljoner kronor (mnkr) och som mest 40 mnkr. Till detta har under vissa år även olika sakanslag kunnat användas för ett par av kurserna.

Under 2022 har totalt 15,2 mnkr funnits tillgängliga från tre olika anslag varav ca 10,3 mnkr har kunnat utnyttjas. Att inte alla medel kunnat användas beror främst

¹ Skolverkets regleringsbrev för 2022, nya uppdrag punkt 14.

² Uppdrag nummer 11 i det reviderade regleringsbrevet till Skolverket 2023-06-29

på att framförhållningen varit för kort och Skolverket har inte kunnat lova finansiering i tillräckligt god tid. Medel har också funnits inom sakanslag där tillgången periodvis varit större än efterfrågan.

Under 2023 har totalt 11 mnkr funnits tillgängliga från förvaltningsanslaget och två olika sakanslag. Därutöver har kostnader för förskollärarnas kurser kunnat använda ett nytt sakanslag ”Fortbildningsinsatser för förskollärare i förskolan”.³ Det uppdraget och de kostnaderna redovisas separat och ingår därför inte i denna redovisning.

Fortbildningsform

De lärosäten som har tillstånd att utfärda förskolläraryxamen, i dagsläget 19 stycken, kan erbjuda personal anställd i förskolan kurserna som kommunförlagda uppdragsutbildningar. Uppdragsutbildningarna utgår från Skolverkets ramkursbeskrivningar. Arbetsformen för kurserna har ett campus/distansupplägg. Kurserna genomförs som en distansbaserad utbildning med ett antal träffar förlagda geografiskt hos den/de huvudmän som önskar kursen (kommunförlagda) där de också kan anpassas efter lokala förhållanden. Kurserna består av föreläsningar, litteraturstudier och seminarier. Kurserna är processinriktat upplagda med verksamhetsanknutna uppgifter mellan träffarna.

Målgrupp för utbildning inom denna insats är pedagogisk personal anställd i förskolan. Det är olika målgrupper för de olika kurserna. Utbildningen syftar till att ge förskollärare, rektorer eller all pedagogisk personal vid förskolan ökad kompetens inom respektive område. Vilken kunskap och vilket studieresultat varje kurs förväntas leda till framgår av respektive ramkursbeskrivning.

Återrapportering

Uppdraget Fortbildning för förskollärare och annan pedagogisk personal i förskolan, ska enligt regleringsbrevet redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast 29 december 2023. Det framgår inga särskilda krav på vad rapporteringen ska innehålla.

Redovisningen innehåller en genomgång av vilka kurser som erbjuds och hur Skolverket följer upp och utvecklar insatsen.

Redovisningen nedan innehåller sedan en del kvantitativa uppgifter som

- antal deltagare inom respektive kurs
- andel deltagare inom respektive yrkesgrupp
- andel deltagare som har fullföljt fortbildningen
- andel deltagande förskollärare som examinerats
- andel deltagare med offentlig respektive enskild huvudman

³ Uppdraget givet i det reviderade regleringsbrevet till Skolverket 2023-06-29

- kostnaderna för fortbildningen

Därutöver redovisas en del kvalitativa uppgifter utifrån olika kvalitetsaspekter.

Redovisning

Kurserna

Under 2022 och 2023 har sex olika kurser erbjudits, alla med den gemensamma nämnaren att de tillkommit efter förändringar i förskolans läroplan. Syftet med fortbildningen är att stärka förskolepersonalens kompetens och därmed främja förskolans måluppfyllelse. Kurser och målgrupper har i fem fall varit desamma som under tiden för uppdraget ”Förskolelyftet”.⁴ Den sjätte kursen, Undervisning i förskolan, tillkom 2018 på Skolverkets initiativ, då undervisningsbegreppet införts i förskolans läroplan. Samtliga kurser är på 7,5 hp och kan anpassas lokalt genom ett individuellt upplägg mellan respektive huvudman och lärosätet. Kurserna kan till exempel läsas över en eller två terminer. De sex kurserna är:

Kurs: Dokumentera, följa upp, utvärdera och utveckla förskolans kvalitet - systematiskt kvalitetsarbete. Målgrupp: Förskollärare och rektorer /biträdande rektorer

Kurs: Leda och organisera det systematiska kvalitetsarbetet - rektors ansvar för förskolans kvalitet. Målgrupp: Rektorer/biträdande rektorer

Kurs: Utmana och stödja varje barns utveckling och lärande i förskolan. Målgrupp: Förskollärare

Kurs: Naturvetenskap och teknik i förskolan - med didaktisk inriktning. Målgrupp: Förskollärare, barnskötare och annan pedagogisk personal

Kurs: Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan. Målgrupp: Förskollärare, barnskötare och annan pedagogisk personal

Kurs: Undervisning i förskolan. Målgrupp: Förskollärare och rektorer/biträdande rektorer.

Det varierar mellan åren vilken kurs som är mest efterfrågad. Under 2018 och 2020 samt 2022 har det varit kursen Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan. Under 2019 respektive 2021 har kursen Undervisning i förskolan, varit den mest efterfrågade. Det finns fortfarande efterfrågan på samtliga sex kurser och varje år startar alla kurser i någon kommun.

⁴ U2011/6674/S

Tabell 1. Antal deltagare fördelat på respektive förskolekurs

År	Dokumen- tera	Leda och organisera	Utmana stödja	Naturvetenskap och teknik	Fler- språkighet	Undervisning	Summa
2022	40	20	156	58	285	180	739
2023*	**	**	**	92**	90**	**	182

*Siffrorna för 2023 är preliminära då kurser kan starta under alla årets månader

**För 2023 redovisas förskollärares deltagande i ett annat uppdrag⁵

Det är främst förskollärare som är deltagare i de kommunförlagda förskolekurserna. Fem kurser av sex har också förskollärare som målgrupp, så utbudet för denna personalkategori är störst. Under 2022 utgjorde förskollärarna 74 procent. Även rektorer kan delta i fem eller sex kurser, men för denna kategori finns också ett större utbud av kurser inom Fortbildning för rektorer. Det är främst inom kursen Undervisning i förskolan, som rektorerna återfinns.

Tabell 2. Andel deltagare fördelade på yrkeskategori inom förskolekurserna

År	Förskollärare	Rektorer	Barnskötare	Annan peda- gogisk personal
2022	74	9	13	4

Kvalitetsfrågor

Strukturkvalitet

Deltagarantalet varierar över tid och också mellan kurser och lärosäten. Då behöver de yttre förutsättningarna för kurserna vara flexibla för att bäst utnyttja befintliga resurser. Detta sker genom förflyttning av antalet kursplatser till de huvudmän där efterfrågan finns. Det är inte heller alltid det geografiskt närmaste lärosätet som genomför kursen. Vid lägre deltagarantal kan även kursgrupper slås samman och kommuner som beställer en kurs uppmanas alltid att ta med personal från de fristående förskolorna i kommunen.

Tidigare uppföljningar⁶ av kurserna visade att många deltagare hade haft långa resvägar till campus. Det har också tidigare funnits huvudmän som bara skickat en eller ett par deltagare till kurserna vilket har inneburit ett sämre genomslag i verksamheterna än om huvudmannen är involverad, satsar och utbildar många anställda samtidigt. Kursdeltagarna kan då bilda nätverk som de kan fortsätta med även när kursen är avslutad. Samtliga kurser har därför förändrats från individuella ansökningar till att vara kommunförlagda. Det innebär att en huvudman beställer en kurs till den kommunen där de har sin verksamhet. Kommunala och fristående huvudmän kan beställa kurser var för sig eller

⁵ Förskollärares deltagande i förskolekurser 2023 redovisas i uppdraget "Fortbildningsinsatser för förskollärare i förskolan"

⁶ Mellan 2012 och 2016

gemensamma kurser. Att kurserna ges kommunförlagda innebär dels att kurserna bättre kan anpassas efter lokala förhållanden, dels att deltagarna slipper att resa då kursledarna kommer till kommunen och genomför kursträffarna på plats.

Såväl i utvärderingarna som vid kursbesök lyser det ibland igenom att deltagarna inte får tillräckliga förutsättningar från sin huvudman att genomföra studierna på arbetstid. Seminarier och föreläsningar verkar alltid genomföras på arbetstid sedan kurserna blev kommunförlagda, precis som de praktiska uppgifter som utförs i barngruppen. Däremot sker inläsning ofta på fritiden. Tydligast blir de bristande förutsättningarna kanske för de som är studieovana som förväntas att läsa ganska mycket kurslitteratur mellan träffarna. Formen med kommunförlagda kurser innebär också hos vissa huvudmän att deltagarna känner att de inte läst kursen frivilligt utan att de blivit tilldelade en kursplats av arbetsgivaren utan att själv ha uttryckt något önskemål. När en tilldelad plats utan eget önskemål sammanfaller med att arbetsgivaren inte avsätter arbetstid för inläsning av litteraturen blir missnöjet med premisserna tydligast.

En direkt effekt av kursbesöken och deltagarnas redogörelser om sina ekonomiska förutsättningar att bedriva studierna har inneburit att Skolverket numera bekostar kurslitteraturen. Kostnaden för detta har legat på cirka 1000 kronor per deltagare och kurs. Det är en relativt liten del av den totala kurskostnaden och har också inneburit att Skolverket kunnat ställa som krav att kurslitteraturen ska finnas tillgänglig på förskolan efter genomförd kurs. Kanske som en möjlig början till ett förskolebibliotek?

Processkvalitet

Samtliga kurser riktar sig till yrkesverksamma i förskolan. De är upplagda så att de ska genomföras praktisknära, med olika uppgifter som genomförs i verksamheterna mellan kursträffarna.

Ytterligare anpassningar har också gjorts av kurserna sedan de startade 2012. Ett exempel är att de inte längre behöver följa ordinarie terminstider, utan huvudman och lärosätet kan göra upp om en förläggning i tid av kursen och också möjliggöra studier med varierad studiefart, till exempel om kursen ska sträcka sig över ett halvt år eller över ett helt år. Huvudmannen kan alltså styra upplägget av kursen så att det passar med övrig verksamhet.

Skolverket samverkar med lärosäten via särskilt utsedda kontaktpersoner, en per lärosäte. Eftersom kurserna erbjuds av de lärosäten som utbildar förskollärare innebär det att det finns 19 sådana kontaktpersoner på 19 olika lärosäten. Kontaktpersonen är tänkt att sköta alla kontakter inom det egna lärosätet. Exempelvis kan ett lärosäte ha tre olika kurser förlagda på tre olika institutioner. Kontaktpersonen ansvarar för fakturering och statistikinsamling och det är också den som marknadsför kurserna inom den egna geografiska regionen via ett regionalt utvecklingscenter eller liknande. Tanken med att ha en kontaktperson är att det ska underlätta både för lärosätet och för Skolverket att ha en utsedd person att vända sig till för alla frågor rörande fortbildningssatsningen. Kommunikation

med kontaktpersonerna sker på olika sätt, främst genom att efterhöra vilka behov som finns. Besök på lärosäten genomförs när möjlighet ges. KommunikERING sker också via informationsbrev med mer generell information. Två gånger per år bjuds samtliga kontaktpersoner in till kontaktmannakonferenser, en digital och en fysisk. Dessa konferenser har genomförts tillsammans med Lärarlyftet då många kontaktpersoner varit gemensamma för bägge fortbildningssatsningarna. Kontaktmannakonferensernas syfte har varit att informera om och diskutera fortbildningen för att därmed skapa förutsättningar för likvärdighet, måluppfyllelse och att verksamheten utvecklas. Sammanfattningsvis så har kontaktpersonen en viktig och avgörande roll för hur samarbetet med lärosätet fungerar. I de fall kontaktpersonerna bytts ut ofta har det inverkat negativt på möjligheten att få i gång kurser på lärosätet. I det fall då kontaktpersonerna fungerat väl och haft möjlighet att prioritera arbetet med kurserna utgör de en tydlig framgångsfaktor för fortbildningssatsningen.

Skolverket följer upp kvaliteten på kurserna på flera olika sätt. Ett sätt är genom att besöka ett par kursträffar under året och prata med deltagare och utbildare. Under pandemin från våren 2020 och t o m vårterminen 2022 har inga fysiska kursbesök gjorts. Under hösten 2022 och våren 2023 har ett digitalt och fyra fysiska besök gjorts. Tre olika kurser har besökts (Undervisningskursen, Naturvetenskap och teknikkursen samt Flerspråkighetskursen). En av dessa kurser har varit för personal från fristående förskolor och två kurser har haft deltagare från kommunala förskolor. Två kurser har haft blandade deltagare från både fristående och kommunala förskolor. Besök på kursträffar är ett sätt att fånga upp önskemål, kunna ställa frågor och samtala med kursdeltagare och utbildare under lättsamma former. Dessa besök är också uppskattade av såväl deltagare som utbildare. Besöken har visat att de flesta deltagare är mycket nöjda och uppskattar de praktiska kurserna.

Lärosäten som har flera kurser parallellt har ibland samlat deltagande huvudmän för en gemensam utvärdering. Vid ett par sådana utvärderingsträffar har Skolverket deltagit. Det blir en möjlighet att diskutera huvudmannens behov, kursupplägg, hur fler deltagare ska kunna examineras och tips om hur andra huvudmän löst exempelvis frågan om inläsningstid.

Resultatkvalitet

Av alla deltagare år 2022 så är 70 procent examinerade på 7,5 hp. Det skiljer ganska mycket för olika kurser eller egentligen snarare för olika yrkeskategorier. Tittar man i stället på kurser för bara förskollärare⁷ så är motsvarande siffra i snitt 73 procent.⁸

⁷ Här behöver man vara medveten om att förskollärarna utgör 74 procent av gruppen med samtliga deltagare

⁸ 68 procent på våren 2022 och 78 procent på hösten

Tabell 3. Andel deltagare som genomfört kurser

År	Andel som examinerats för 7,5 hp	Andel som genomfört kursen utan att examineras	Andel som avbrutit deltagandet
2022 ⁹	70	26	4

Den främsta orsaken till detta antas vara att barnskötare och annan personal i barngrupperna sällan har högskolebehörighet. Det innebär dels att de inte har samma studievana som förskollärarna, dels att de inte kan tillgodogöra sig sina högskolepoäng. Det som motsäger denna teori är att rektorerna examineras i ganska låg grad. Dessa är ju vanligtvis förskollärare, så här är det antagligen tidsbrist som är orsaken.

Tabell 4. Andel deltagare examinerade på 7,5 hp för alla kurser jämfört med kurser för förskollärare

År	Alla kurser	Kurser för förskollärare
2022	70	73

Om en specifik kurs har väldigt få deltagare som examineras efterfrågar Skolverket orsaken. Det vanligaste svaret då är att det beror på att deltagarna anser sig ha fått för dåliga villkor för studierna och inte vill använda sin fritid i den utsträckning som behövs för att de ska bli godkända. Här ser deltagarnas studievillkor mycket olika ut mellan skilda huvudmän. Skolverket har lagt upp tips och exempel på hemsidan på hur några mer generösa kommuner löst frågan.

Eftersom kurserna ges som uppdragsutbildning kan deltagare utan högskolebehörighet delta. Därför behöver det inte ses som ett misslyckande att inte alla examineras. Deltagare som genomgår hela utbildningen men inte examineras på den, ofta ganska akademiska, slutuppgiften kan ha stor behållning av kursen ändå. Det som talar för detta är att det är väldigt få som avbryter kursen. För både kurser som startade under våren och på hösten ligger den siffran för avbrott bara på mellan tre och fyra procent. Ofta anges personliga skäl eller byte av anställning i dessa fall.

Skolverket har under de år som förskolekurserna funnits gjort ett antal egna utvärderingar (dock inga under 2022 eller 2023). Tidigare utvärderingar har visat att effekterna av kurserna skattas högt av deltagarna. Den mest omfattande utvärderingen genomfördes 2014¹⁰ då enkäter skickades ut vid tre tillfällen till 2650 deltagare i samband med kursavslut. Drygt 1000 personer besvarade enkäten. En uppföljningsenkät har cirka ett år efter avslutad kurs skickats till de deltagare som besvarat den första enkäten. Här är svarsfrekvensen högre, drygt 65 procent, då 625 deltagare svarat på frågorna. Resultatet visade att deltagarna

⁹ Statistik för 2023 samlas in under 2024

¹⁰ Dnr 2016:00416 Utbildningseffekter av Förskolelyftet

genomgående skattade effekterna av utbildningen som stora. Det gör man både i direkt anslutning till kursavslut som ett år senare. För såväl frågan om ökad kompetens som att kursen påverkar sättet att arbeta, bedömer deltagarna i hög utsträckning att utbildningen kommer att ge den effekten. Mer än ett år efter kursavslut instämde över 80 procent av deltagarna, att utbildning fått den effekt som efterfrågas. Ett år efter utbildningen instämde, helt eller delvis, mer än nio av tio deltagare i att de kan rekommendera utbildningen. Det fanns inga stora skillnader mellan de olika kurserna i hur deltagarna skattat effekterna.

Vissa år samlas också lärosätenas egna utvärderingar in. För 2022 har alla kursvärderingar samlats in för kurser som påbörjats och också avslutats under året.¹¹ Totalt innebar detta utvärderingar från 18 av 28 startade kurser.¹² Deltagarutvärderingarna är analyserade och sammanställda i en rapport.¹³ Deltagarna har utvärderat kursen genom att besvara digitala enkäter vid kursavslut. Kursutvärderingarnas frågor är gjorda av respektive lärosäte och de frågor som ställs är därför inte gemensamma för lärosätena, utan utformade något olika. Av 18 begärda utvärderingar har sammanställningar från 17 lärosäten skickats in.¹⁴ För de 17 insamlade deltagarutvärderingarna ligger svarsfrekvensen på mellan 18 och 84 procent. I medeltal ligger svarsfrekvensen per kurs på 54 procent. Görs inte utvärderingarna under kurstid brukar det vara svårt att få hög svarsfrekvens. Genomgående har kurserna fått mycket bra omdömen i de kursutvärderingar som gjorts. Det är inte någon större skillnad avseende vilket lärosäte det gäller. Det är inte heller någon större skillnad mellan de olika kurserna. Då innehållet i kurserna till stor del är styrt av ramkursplanen, är det främst själva genomförandet som bör kunna skilja. Resultaten ligger förhållandevis jämnt fördelade och med en översättning till en femgradig betygsskala ligger samtliga kurser på fyra eller fem som ett genomsnitt på frågorna. Det finns ingen kurs som har fått dåliga omdömen, eller som skulle graderas under en fyra. Frågorna är inte ställda så att de är helt jämförbara mellan lärosätena. Med lite översättning får i princip alla kurser 3,8 på en fyragradig skala som svar på frågan: ”Kommer du att ha nytta av den här kursen i ditt arbete?” Resultatet ligger i linje med vad Skolverkets tidigare stora utvärdering visade: Kurserna verkar vara till nytta i det dagliga arbetet på förskolorna.

Skolverket har 2020 genomfört en utvärdering av kursen Undervisning i förskolan.¹⁵ Där fokus har varit på vilken nytta och vilket avtryck som insatserna har gett i deltagarnas verksamheter. Utvärderingen av kursen visade att både rektorer och förskollärare ansåg att de hade fått en ökad förmåga att reflektera kring undervisning och gjorde det oftare än tidigare. Tack vare kursen såg förskollärarna och deras arbetslag numera möjligheter till undervisning i fler situationer än tidigare både i spontant uppkomna och planerade situationer.

¹¹ Alla sex kommunförlagda förskolekurser finns representerade i urvalet och utvärderingar finns från sammanlagt fem olika lärosäten.

¹² Det ingår både kurser för kommunala huvudmän, enskilda huvudman samt kurser med deltagare från både kommunala och fristående huvudmän.

¹³ Deltagarutvärderingar av de kommunförlagda förskolekurserna 2022 Dnr 2022:424

¹⁴ Den artonde kursen hade bara en respondent på utvärderingen.

¹⁵ Dnr: 2019:1812

Servicekvalitet

De kommunförlagda förskolekurserna erbjuds till både kommunala och enskilda huvudmän.

Tabell 5. Andel deltagare fördelade efter huvudman

År	Enskild huvudman	Kommunal huvudman	Andel totalt
2022	16	84	100

Som tabell fem ovan visar är det fler deltagare från kommunala huvudmän. Sett till andel av förskolepersonalen i riket så har 79 procent kommunal huvudman.¹⁶ Andelen deltagare från fristående förskolor skulle därmed behövt vara något högre för att vara representativ. Det finns säkert flera skäl till detta. Ett är att enskilda huvudmän oftast är mycket mindre än kommunala, varför det kan vara svårt att på egen hand få ihop deltagare till en egen kursgrupp. Ett annat skäl är att det är svårare både för Skolverket och högskolorna att nå de enskilda huvudmännen än de kommunala. Det finns nästan 2000 enskilda förskolehuvudmän att jämföra med 290 kommunala.¹⁷ Skolverket försöker att avhjälpa detta genom att ofta påminna kontaktpersonerna att erbjuda platser till de fristående förskolorna på orten om det finns utrymme. Kommunerna uppmanas också att tänka på detta då kommunen har tillsynsansvar över de fristående förskoleverksamheterna och ska se till att dessa håller tillfredsställande kvalitet. Därutöver kan det vara ett sätt att få tillräckligt stora kursgrupper för att kunna starta. För att bidra till ökad likvärdighet har enskilda huvudmän företrädare i en situation där tillgängliga kursmedel är begränsade och behöver prioriteras.

De uppföljningar och utvärderingar som gjorts med huvudmän kring upplägget att kommunförlägga kurserna har visat att detta setts mycket positivt av huvudmän.¹⁸ Huvudmännen, både kommunala och enskilda, såg en fördel i att kunna anpassa kurserna lokalt och också att kunna påverka hur studierna förläggs. De såg också mervärdet i att utbilda en större del av personalen samtidigt och även att samtidigt slippa restider för deltagarna.¹⁹

Kostnaden för fortbildningen

Ersättningen per deltagare är enligt överenskommelsen mellan Skolverket och lärosätet 1 850 kronor/hp (från 2023 höjt till 2 200 kr/hp). Därutöver ersätter Skolverket litteraturkostnaden för deltagarna. En kursplats kostar då knappt 15 000 kronor under 2022. Ett visst minsta antal deltagare behövs för att starta en kurs. Det är upp till respektive lärosäte att sätta minimigräns för antalet deltagare per kurs.

¹⁶ Skolverkets statistik för 2022 Förskola – Personal – Riksnivå tabell 2B

¹⁷ Skolverkets statistik för 2022 Uppgifter om förskolehuvudmän. 290 kommunala och 1972 enskilda huvudmän

¹⁸ Utvärdering av kommunförlagda kurser inom Förskolelyftet, Dnr 2015:01079

¹⁹ Utvärdering av kommunförlagda kurser inom Förskolelyftet, Sid 9f, Dnr 2015:01079

Tabell 6. Kostnaden för fortbildningen under 2022

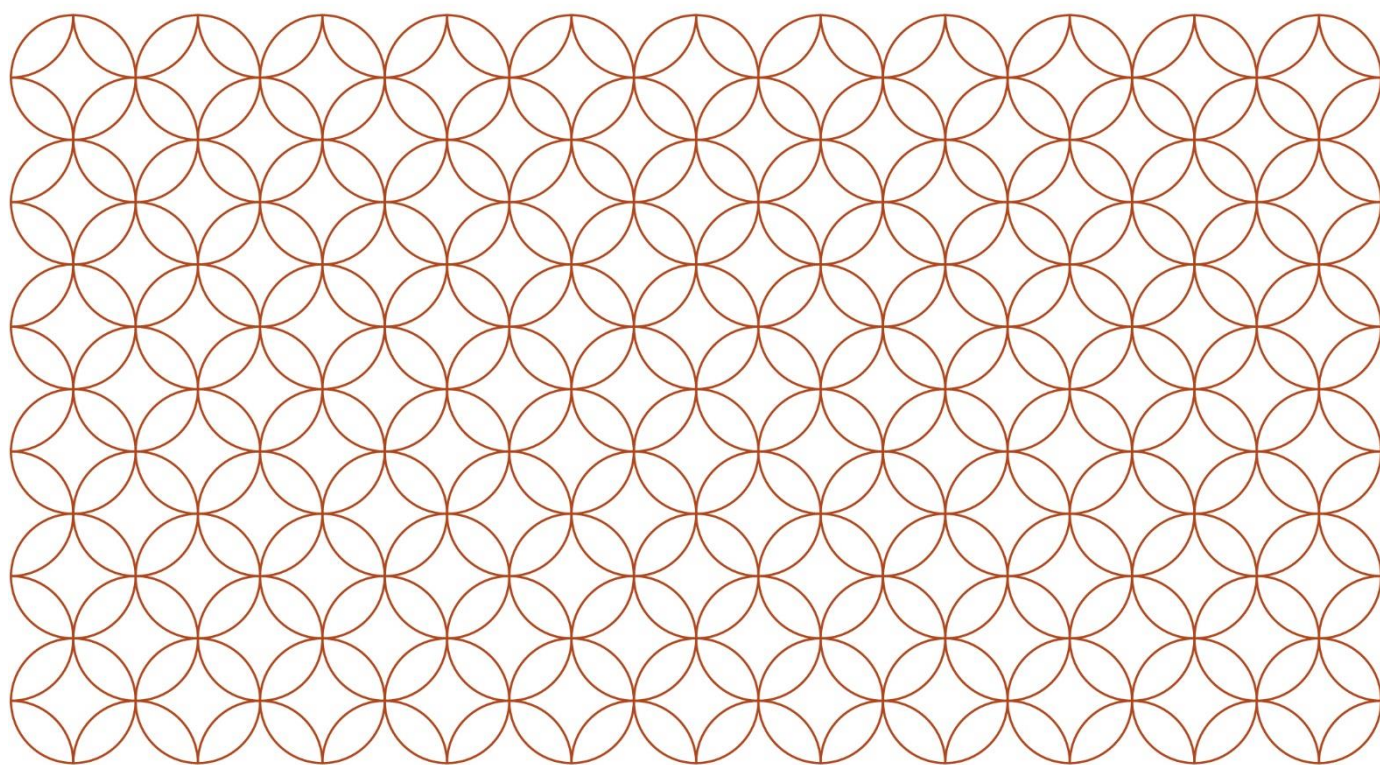
	Förvaltningsanslag	Sakanslag FFR²⁰	Sakanslag Nyanlända	Totalt
Uppdrags- utbildning	5 459 342 kr	614 443 kr	4 247 128 kr	10 320 913 kr
Administration	24 344 kr	- kr	- kr	24 344 kr
	5 483 686 kr	614 443 kr	4 247 128 kr	10 345 257 kr

Avslutande kommentar

Gjorda uppföljningar och utvärderingar har visat att de kommunförlagda förskolekurserna är uppskattade och har en verksamhetsanknuten arbetsform som fungerar bra. Under 2022 och 2023 har över 300 barnskötare och övrig personal utan förskolläraryrkesutbildning fått möjlighet att utbilda sig i språkutvecklande arbetssätt, naturvetenskap och teknik. Det har stor betydelse för kvaliteten i förskolorna att det även framöver finns ett uppdrag som möjliggör för dessa yrkesgrupper att kunna ta del av de kommunförlagda förskolekurser som har denna målgrupp.

I ett framtida professionsprogram kan det övervägas om dessa kurser som funnits under ett antal år, och som många förskollärare gått, kan komma att ingå i den nationella strukturen för kompetensutveckling och på sikt även vara meriterande.

²⁰ FFR = Fortbildning För Rektorer

Skolverket

www.skolverket.se